

บทที่ 5

ประสบการณ์ของหญิงตั้งครรภ์ในวัยรุ่นหญิงที่ไม่พึงประสงค์

การวิจัยบทนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีขั้นตอนการวิจัยประกอบไปด้วยการสนทนาแบบกลุ่ม จำนวน 3 ครั้ง ในวัยรุ่นหญิงที่ผ่านการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ 24 คน โดยการใช้แบบ Snow ball และสัมภาษณ์เชิงลึกหญิงในกลุ่มเดียวกันในกลุ่มที่เปราะบาง จำนวน 9 คน ผลการศึกษาดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

เป็นเรื่องราวของหญิงวัยรุ่น 9 คน คนที่ 1 แนน นำเสนอภาพของวัยรุ่นกับครอบครัวแตกแยก การมีพ่อเลี้ยง ทำให้ชีวิตของแนนอยู่บนความหวาดกลัว คนที่ 2 แพร หญิงวัยรุ่นที่ต้องเผชิญกับความรู้สึกถูกสังคามประณาม “ท้องไม่มีพ่อ” เรื่องราวของแพร สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการเรียนการสอน เรื่องเพศศึกษา ในโรงเรียนว่ายังมีช่องว่างที่ทำให้เด็กไม่สามารถเข้าถึงได้ คนที่ 3 บู หญิงวัยรุ่นที่อยู่กับความผิดพลาด “ตราบาปในใจ” สิ่งที่เกิดขึ้นทำให้เกิดความเสียใจ ความทุกข์ใจ บาปติดตัว ความรู้สึกผิดและเป็นบาปที่ฝังลึกอยู่ในใจตลอดไป เมื่อหาทางแก้ปัญหาชีวิตด้วยการทำแท้ง แต่ไม่สำเร็จ เมื่อลูกเธอเติบโตมา เธอพบว่า ลูกพิการเสียแล้ว คนที่ 4 ชูใจ หญิงวัยรุ่นที่ขาดทักษะการปฏิเสธ เมื่อเธอต้องมีเพศสัมพันธ์แบบไม่คาดคิด คนที่ 5 สววย หญิงวัยรุ่นที่สะท้อนให้เห็นความคิดของต่อเพศสัมพันธ์ว่าสุ่มเสี่ยงต่อการตั้งครรภ์ กับเรื่องราว “หนูยังเป็นเด็กอยู่ หนูคงไม่ท้อง” คนที่ 6 หญิงวัยรุ่นที่เป็นนำเสนอของ “สาวทอม” ชีวิตของจูน เมื่ออยากลองมีเพศสัมพันธ์ ไม่ได้ใส่ถุงยางอนามัย ไม่ได้เตรียมตัว ไม่คิดว่าจะตั้งครรภ์ได้ คนที่ 7 ปาย หญิงวัยรุ่นที่วัยเพียง 12 ปี เมื่อเธอตั้งครรภ์โดยไม่ได้ตั้งใจ เธอต้องเผชิญกับคำตอบของแฟนหนุ่ม “พี่ยังไม่พร้อมเป็นพ่อ พี่ยังเรียนอยู่” ชีวิตของปายที่ถือว่า เป็น “เด็กหญิง” เมื่อเธอถูกชักจูงไปกับความหลงใหลที่นำเสนอโดยฝ่ายชาย ผ่านเพศสัมพันธ์ เมื่อเกิดวิกฤติ ฝ่ายชายไม่มีแม้แต่ความเห็นใจหรือแสดงความรับผิดชอบใดๆ คนที่ 8 สายธาร วัยรุ่นหญิงที่เลือกที่จะทำแท้งที่ปลอดภัยเมื่อเธอตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม สายธารมาจากครอบครัวค้าขาย มีฐานะปานกลาง พ่อแม่เธอรับได้กับความผิดพลาดของเธอ เมื่อทุกคนพร้อมกับทางที่เลือก พวกเขาจำเป็นต้องเผชิญกับสถานการณ์ “แพทย์หลายคนรู้สึกกลัวบาป ทำให้ปฏิเสธการทำแท้ง” คนสุดท้าย คนที่ 9 กิ่งนาง หญิงวัยรุ่นอีกคน ที่เลือกที่จะทำแท้ง ชีวิตของเธอต้องเผชิญกับวิกฤติของชีวิต เมื่อการเลือกเข้าสู่กระบวนการทำแท้งเถื่อน ทำให้เธอติดเชื้อ จนเกือบจะเอาชีวิตไม่รอด รายละเอียดกับการเผชิญชะตากรรมของหญิงวัยรุ่นทั้ง 9 คน อยู่ในภาคผนวก เรื่องราวของพวกเธอ เป็นภาพเสนอของ ความเปราะบางของชีวิตของหญิงวัยรุ่น ตั้งแต่ สถาบันครอบครัว ความสัมพันธ์กับพ่อเลี้ยง การเลียนแบบเพื่อน ความเดียวสาของวัยเด็ก ทักษะการต่อรอง การเผชิญกับสังคมรอบด้านเมื่อเกิดการตั้งครรภ์ขึ้นมาในวัยที่สังคมมองว่า เป็นการตั้งครรภ์ที่ไม่

เหมาะสม ทักษะมุมมองของภาครัฐต่อการตั้งครรภในวัยรุ่นที่มีแนวโน้มเป็นการดูถูกและถูกกีดกันทางสังคม ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึกสามารถสรุปได้ดังนี้

5.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครรภในวัยรุ่นหญิงไม่พึงประสงค์

5.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยส่วนใหญ่มีอายุ 16 ปี จบการศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 54 ระดับการศึกษาต่ำสุด คือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็น ร้อยละ 33 และระดับการศึกษาสูงสุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็น ร้อยละ 13 ส่วนใหญ่ตั้งครรภในขณะที่เรียนอยู่จึงตัดสินใจลาออกจากโรงเรียนและไม่ได้กลับไปเรียนต่ออีก แต่มีเพียงบางคนที่กลับมาเรียนต่อการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) จนกระทั่งจบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งในขณะที่ตั้งครรภนั้นยังเรียนอยู่ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และตัดสินใจลาออกจากโรงเรียนเพื่อไปคลอดและเลี้ยงดูบุตร ภายหลังจากนั้นอีก 2 ปี จึงไปสมัครเรียนต่อ

“หนูท้องตอนอยู่ ม.4 อายุเพื่อนกับครูก็เลยไม่ไปเรียนหนังสือ แต่ก็อยากทำงาน และให้ได้เงินเดือนเยอะเวลาไปสมัครทำงานค่ะ ก็เลยไปเรียน กศน. ใ้มันจบ ม.6”
(น้ำค้าง)

“หนูท้องตอนกำลังจะจบ ม.6 ที่เสียดายที่สุด คือ หนูสอบติด มหาลัยราชภัฏสกลนคร สาขาสาธารณสุขศาสตร์ แต่ก็ไม่ได้ไปเรียน”
(น้ำตา)

ทางด้านรายได้ พบว่าครอบครัวของผู้เข้าร่วมวิจัยโดยส่วนใหญ่มีฐานะยากจน อาชีพของพ่อ แม่ มีอาชีพรับจ้าง ค่าขาย โดยวัยรุ่นหญิงตั้งครรภยังไม่มีรายได้เป็นของตัวเอง รายได้ส่วนใหญ่มาจากพ่อแม่ของตนเอง จากครอบครัวแฟน บางครั้งแฟนส่งเงินมาสมทบสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลตนเองและลูก แต่ยังไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน หญิงตั้งครรภน้อยคนที่มีอาชีพ อาทิ ค่าขายช่วยครอบครัว ขายสินค้าออนไลน์ แต่อย่างไรก็ตาม รายได้ก็ไม่เพียงพอต่อภาระค่าใช้จ่าย

“พ่อหนูรับจ้างค่ะ เงินต่อเดือนก็แล้วแต่ ไม่ได้แน่นอน ได้ค่าแรงมือละ 300 บาท บางทีแม่ก็ไปรับจ้างด้วย ไม่ค่อยพอใช้ ต้องทน อยากให้ผ่านจุดนี้ไปเร็วๆ หนูจะได้ไปทำงาน

หาเงิน ช่วยครอบครัว แพนหนูรับจ้างซ่อมรถ รายได้เดือนละ 6,000 บาท แต่ก็ไม่พอใช้
ยังต้องขอจากพ่อแม่เพิ่ม บางทีพ่อแม่ก็ไม่มีให้”

(น้ำตาล)

“แพนหนูไปทำงานกรุงเทพฯ ส่งให้ 4,000 -5,000 พันบาทต่อเดือน เอาไว้เป็นค่านม
แพมพิส ค่ากินอยู่ ตอนนี้หนูยังอยู่กับครอบครัวของแพน”

(น้ำผึ้ง)

การอยู่กับครอบครัว พบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยอาศัยอยู่กับพ่อแม่เพียง 4 คนจาก 24 คน
คิดเป็นร้อยละ 17 ที่พักอาศัยอยู่กับพ่อแม่ นอกจากนั้นอีก ร้อยละ 83 ไม่ได้อยู่ด้วยกันพ่อแม่
เนื่องจากพ่อแม่ หย่าร้าง มีบางคนที่พ่อแม่ ต้องไปทำงานต่างจังหวัด ต้องอาศัยอยู่กับยายบ้าง
ป้าบ้างหรือญาติๆ บ้าง ซึ่งทั้งยาย ป้า ญาติ ต่างก็มีครอบครัวที่ต้องดูแลอยู่แล้ว บางคนที่พักอาศัย
กับครอบครัวใหม่ของพ่อหรือแม่ ซึ่งก็จะมีน้องที่เกิดมาจากพ่อหรือแม่ใหม่ด้วย บางคนต้องอาศัย
พักหอพักตามลำพัง เนื่องจากต้องเข้ามาเรียนในโรงเรียนในตัวจังหวัด เมื่อตั้งครรถ์แล้วจะมี
บางส่วนที่ย้ายไปอยู่กับครอบครัวของแพน แต่โดยส่วนใหญ่ไม่ได้ย้ายและยังคงพักอาศัยอยู่ที่เดิม

“พ่อกับแม่เลิกกัน หนูอยู่กับพ่อ พ่อมีเมียใหม่ มีน้องติดแม่มาด้วย แม่ก็แต่งงานใหม่
ไม่เจอกันมา 3 ปี แล้ว นานๆ จะโทรคุยกัน หนูอยากให้บ้านเราเหมือนเดิม”

(ออย)

“หนูทะเลาะกับพ่อและแม่ตลอดเวลา แกชอบพูดถึงเพื่อน ๆ ในกลุ่มเรา แม่จะมองว่าหนู
คบเพื่อนที่ไม่ดี อีกเดี๋ยวก็พากันใจแตก ตอนนั้นหนูมั่นใจตัวเองมากกว่า หนูสามารถ
ควบคุมเรื่องราวต่างๆ ได้ หนูก็สามารถดูแลตัวเองได้ แต่หนูไม่ได้เข้าใจทั้งหมดว่า ใจแตก
คืออะไร เข้าใจแต่ว่าพวกนี้เที่ยว กลางคืน นอนกับผู้ชายไม่ซ้ำหน้า ซึ่งไม่ใช่แบบที่หนู
ทำ ”

(บุ)

“ตอนนี้หนูอาศัยอยู่กับครอบครัวของป้าค่ะ ตั้งแต่จำความได้ ป้าเคยเล่าให้หนูฟังว่า
ตอนนั้นหนูมีอายุ ประมาณ 6 เดือน พ่อของหนูชอบดื่มเหล้าและเล่นการพนัน วันไหน
พ่อเมากลับมาหรือวันไหนเสียการพนัน พ่อก็จะมีอารมณ์เกรี้ยวกราด และทะเลาะตบตี
กับแม่เป็นประจำ จนกระทั่งแม่ทนพฤติกรรมของพ่อไม่ไหว จึงได้แยกทางกัน พ่อไปมี
ครอบครัวใหม่และไม่ได้ติดต่อกัน แรกๆ พ่อก็จะส่งเงินมาให้ แต่แล้วก็ไม่ได้ส่งมาอีกเลย
ส่วนแม่ไปทำงานกรุงเทพฯ ส่งเงินมาเป็นระยะไม่ค่อยได้กลับบ้าน หนูไม่ค่อยได้เจอกับ
แม่เลย”

(แพร)

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ และการใช้สารเสพติด พบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยทุกคนมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บ้างเป็นบางครั้งคราว เช่น งานกีฬา งานวันเกิดเพื่อน หรือบางครั้งนัดสรรสังสรรค์กันช่วงเย็นหลังเลิกเรียน ผู้วิจัยบางคนจะดื่มแอลกอฮอล์กับเพื่อนชายซึ่งหลังจากนั้นจะมีเพศสัมพันธ์กัน และมีส่วนน้อยเพียง 2 คิดเป็นร้อยละ 8 ที่เคยการสูบบุหรี่ เมื่อสอบถามผู้วิจัยเหตุผลของการสูบเนื่องจากอยากรู้ อยากรอง ตามเพื่อน และมีเพียง 1 คนเท่านั้น ที่เคยใช้สารเสพติด

“จำได้ว่าคืนนั้น ทุกคนดื่มกันหนักมากค่ะ พุดคุยกันอย่างสนุกสนาน หัวเราะกันอยู่ตลอด ไม่ต้องคิดอะไรให้ปวดหัว รู้สึกว่าร่างกายและอารมณ์ตื่นตัวมากกว่าทุกครั้ง ตอนนั้นเพื่อนๆ ก็เริ่มจับคู่ พุดคุยกันแบบใกล้ชิด หนูได้นั่งอยู่ใกล้ๆ กับคนที่แอบชอบ ยิ่งเวลาที่เขาหอมแก้ม สัมผัสตัวหนู มันจะวาบหวิว เหมือนตอนที่เราดูฉากเลิฟซีนของหนังเกาหลี อารมณ์มันยิ่งพาไป หนูมีความต้องการทางเพศมากขึ้นเรื่อยๆ และอยากรอง อยากรอง ตอนนั้นไม่สนใจอะไรแล้วแค่มีหนูกับเค้าก็พอแล้ว หนูอยากรู้เหมือนกันว่าถ้าหนูตกเป็นของเขาแล้ว เขาก็จะมาชอบหนูและเป็นแฟนกับหนู เหมือนที่เพื่อนในกลุ่มมั๊ย ”

(บุ)

5.1.2 ความรู้ ทศนคติและการป้องกันการตั้งครรภ์ เมื่อถามถึงความรู้อะไร

ความหมายของการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น คืออะไร ผู้เข้าร่วมวิจัยตอบว่า คือ “การมีแฟน การจับมือ การโอบไหล่ รวมไปถึงการร่วมเพศ” บางคนให้ความหมายว่า “ความรัก ความศีกะตนเอง การรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และรู้ไม่เท่าทัน” โดยทุกคนทราบวิธีการในการป้องกันการตั้งครรภ์ ที่มีเพศสัมพันธ์ในครั้งแรกทุกคนตอบว่ามีเพศสัมพันธ์โดยไม่ได้ป้องกัน แต่อย่างไรก็ตามเมื่อมีเพศสัมพันธ์ในครั้งถัดไป จะมีการป้องกันการตั้งครรภ์โดยวิธีการใช้ถุงยางอนามัย หรือใช้ยาคุมกำเนิดมีทั้งชนิดกินและฉีด ซึ่งความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิดและการป้องกันการตั้งครรภ์ทราบจาก วิชาเพศศึกษา สื่อประชาสัมพันธ์ คลินิกเพื่อนช่วยเพื่อน และเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลที่เข้าไปให้ความรู้ที่โรงเรียน สาเหตุของการตั้งครรภ์ทั้งที่ทราบวิธีการป้องกัน เนื่องจากมีการคุมกำเนิดไม่สม่ำเสมอ เช่น ในขณะที่จะมีเพศสัมพันธ์ไม่ได้พกถุงยางอนามัย มีการกินยาคุมกำเนิดแต่กินไม่สม่ำเสมอตามวิธีการกินยาที่ถูกต้อง มีการฉีดยาคุมแต่ละเลยการฉีดที่ต่อเนื่อง เป็นต้น

ผู้เข้าร่วมวิจัยทุกคนมีมุมมองและทัศนคติการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรว่าไม่ดี เพราะยังไม่ถึงวัยที่เหมาะสมและมีโอกาสที่ตั้งครรภ์แล้วแฟนไม่รับผิดชอบ แต่มีความอยากรู้อยากลอง

“การดูหนังรักๆ พระเอก นางเอก กอดจูบกัน หนูว่าเป็นเรื่องธรรมดาค่ะ เพราะเพื่อนๆ ก็ดูกันทุกคน หนูเปิดดูได้ตลอด มันทำให้หนูมีความสุข บางครั้งหนูก็รู้สึกว่าการดูหนังกับ

นางเอกเหมือนกันค่ะ บางเรื่องต้องดู เพราะจะได้คุยกับเพื่อนรู้เรื่อง เพราะทุกคนก็ดูด้วยกันทุกคนค่ะ ซึ่งหนูคิดว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาค่ะ”

(แพร)

การหาความรู้ของวัยรุ่นหญิงเป็นสิ่งที่น่าอาย ทำให้การเรียนรู้เรื่องเพศ ไม่ประสบความสำเร็จในหมู่นักเรียนหญิง

“ประจำเดือนไม่มาตามกำหนดค่ะ หนูคิดว่าเป็นเรื่องปกติ หนูเคยได้ยินเพื่อนบางคนพูดว่า ประจำเดือนแต่ละเดือนอาจมาไม่ตรงกันได้ ในโรงเรียนครูก็เคยสอนค่ะ จำได้คร่าวๆ ไม่แน่ใจ เพราะตอนเรียนไม่กล้าถามครูอายุมากค่ะ เพราะนักเรียนผู้ชายมักจะแซวหัวเราะและล้อว่าเราเป็นประจำเดือน หนูอายมาก ๆ เลยค่ะ เลยไม่กล้าถาม จนเข้าเดือนที่ 2 ประจำเดือนหนูก็กยังไม่มา วันนั้นหนูกังวลใจมาก กลัวสารพัด เพราะหนูเริ่มมีอาการผิดปกติ ง่วงนอน คลื่นไส้ อาเจียน ซึ่งเวลานั้นหนูไม่รู้เลยด้วยซ้ำว่าหนูกำลังตั้งครรภ์ เพราะหนูไม่ได้ตั้งใจฟังตอนครูสอน เพราะมัวแต่อายพวกนักเรียนชาย”

(แพร)

5.1.3 ปัจจัยด้านเพศวิถี

ความต้องการทางร่างกาย เพศสัมพันธ์และการต่อรองทางเพศ พบว่าการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของผู้เข้าร่วมวิจัยอายุเฉลี่ย 14 ปี อายุต่ำที่สุดที่มีเพศสัมพันธ์ 11 ปี และอายุมากที่สุด 17 ปี ระยะเวลาในการคบกันก่อนมีเพศสัมพันธ์กันโดยส่วนใหญ่ใช้เวลาประมาณ 3-4 เดือน แต่มีบางคนที่ใช้เวลาเพียง 1-2 สัปดาห์ ก็มีเพศสัมพันธ์

“หนูคบกัน 1-2 อาทิตย์ จึงมีอะไรกัน ครั้งแรกตอนไม่มีใครอยู่บ้าน 2-3 ครั้ง จึงท้อง”

(เอ)

“หนูอายุ 14 ปี เป็นแฟนกัน 2 เดือน ค่ะ ไปเที่ยวกับกลุ่มเพื่อนๆ จึงมีเพศสัมพันธ์”

(บี)

เมื่อผู้วิจัยถามว่ากลัวท้องหรือไม่ ผู้เข้าร่วมวิจัยตอบว่า “ตอนนั้นไม่ได้สนใจเรื่องจะท้องหรือไม่ท้องค่ะ”

(ซี)

“หลังจากมีอะไรกันก็รีบไปล้างหรือเช็ดช่องคลอดค่ะ ทำความสะอาดด้วยสบู่หรือน้ำยาล้างช่องคลอด ไม่น่าจะท้องนะค่ะ”

(ดี)

ซึ่งการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกส่วนใหญ่เป็นแบบเต็มใจ มีผู้เข้าร่วมวิจัยเพียงคนเดียวเท่านั้น ที่มีเพศสัมพันธ์แบบไม่เต็มใจ ผู้วิจัยสอบถามถึงการมีเพศสัมพันธ์ในครั้งถัดๆ มา ทุกคนยอมรับว่าเต็มใจและมีความพึงพอใจในการมีเพศสัมพันธ์ ก่อนมีเพศสัมพันธ์บางคนมีการต่อรองเพื่อขอไม่มีเพศสัมพันธ์แต่แฟนขอร้องจึงยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วย ในขณะที่บางคนบอกว่าเกือบทุกครั้งก่อนจะมีเพศสัมพันธ์ตัวเองและแฟนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งผู้เข้าร่วมวิจัยชัดเจนในตอนแรกแต่เมื่อถูกเล่าโลมในท้ายที่สุดก็ต้องยอมมีเพศสัมพันธ์ เมื่อสอบถามถึงสถานที่ในการมีเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ตอบว่าที่บ้านแฟน หรือบ้านตนเองในช่วงตอนเย็นหรือเวลาที่ไม่มีคนในบ้านอยู่ บางคนแฟนพาไปในที่ลับตาช่วงตอนเย็นหลังเลิกเรียน และผู้ร่วมวิจัยบางคนบอกว่าที่ห้องพัก

“ตอนแรกก็ชัดเจนนะค่ะ แต่พอเริ่มก็รู้สึกตื่นเต้นดีค่ะ ครั้งถัดไปก็ไม่ได้ชัดเจนอะไร”

(ซี)

“หนูมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก 14 ปี ไม่เต็มใจค่ะ แต่หนูสงสัยจะเป็นตอนที่ไปเที่ยวบ้านเพื่อน ดิมเบียร์และเมา เพื่อนคนอื่นเขาก็ทำกันนะ”

(บี)

“หนูเช่าหอพักอยู่คนเดียว ตอนนั้นอยู่ ม.ปลาย เรียนที่โรงเรียนในตัวเมืองค่ะ แฟนก็มาเล่นด้วยที่ห้องบ่อยๆ วันที่มีอะไรกันไปเที่ยววันเกิดเพื่อน แล้วดิมเบียร์มาค่ะ”

(ซี)

ผู้เข้าร่วมวิจัยมีรสนิยมเคยชอบเพศเดียวกันทั้งหมด มี 5 คนคิดเป็นร้อยละ 21 ซึ่งมีการหยอกล้อ จับมือและโอบไหล่ แต่ไม่จริงจัง เพียงแค่มีความอยากรู้อยากลอง และ 1 ใน 5 คน ที่มีสัมพันธ์ลึกซึ้ง มีความรู้สึกพิเศษโดยไม่มีเพศสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ อีก 19 คน มีรสนิยมทางเพศชื่นชอบเพื่อนต่างเพศแต่ให้ความคิดเห็นว่าการที่มีรสนิยมที่ชอบเพศเดียวกันไม่ใช่เรื่องที่เสียหาย

“บางครั้งหนูก็ชอบอยู่กับเพื่อนผู้หญิงค่ะ รู้สึกว่าพูดคุยกันแล้วสบายใจ มีอะไรก็พูดกันตรงๆ เป็นตัวของตัวเองดี ไม่ต้องแอบสวย”

(เอ๋ฟ)

5.1.4 ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม

นอกจากพฤติกรรมการเลียนแบบเพื่อน การคบเพื่อน เพราะเพื่อนคนอื่นก็มีแฟน การมีความสัมพันธ์ทางเพศกันจึงถือเป็นเรื่องปกติในกลุ่มวัยรุ่นแต่การไม่มีแฟนถือเป็นเรื่องผิดวิสัยของวัยรุ่นปัจจุบัน เมื่อสอบถามถึงพร้อมทั้งมีมุมมองเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ว่าไม่ใช่เรื่องใหญ่แล้ว ยังมีประเด็นเรื่องเพศที่เป็นเรื่องไม่พูดในสังคม มุมมองครอบครัวต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น พบว่าการพูดคุยเรื่องเพศในครอบครัวผู้เข้าร่วมวิจัยบอกว่าพ่อ แม่ ผู้ปกครองไม่เคยพูดถึงเรื่องเพศ การป้องกัน เพราะถือว่าเป็นเรื่องแปลก ไม่ควรพูดถึงและยังเป็นที่น่าอายผู้เข้าร่วมวิจัย ชุมชนและสังคมมีมุมมองต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นพบว่ายังมีมุมมองว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นเป็นเรื่องน่าอาย เป็นเด็กใจแตก เช่นเดียวกับมุมมองจากครอบครัว การเข้าไปใช้บริการทางการแพทย์ของวัยรุ่นหญิงตั้งครรภ์ยังคงโดนสังคมและชุมชนมองว่าไม่ดี และน่าอาย

มุมมองของผู้ให้บริการโดยเฉพาะการแพทย์ พบว่า

“แม่จะพาไปฝากท้อง แต่ไม่ยอมไปค่ะ พอไปโรงพยาบาลคนก็มองว่ายังเรียนไม่จบหาเงินไม่ได้ก็ท้องแล้ว อายค่ะ ไม่อยากไป”

(สาว)

“แพทย์หลายคนรู้สึกกลัวบาป ทำให้ปฏิเสธการทำแท้ง”

(สายธาร)

“หนูไปฝากครรภ์ครั้งแรก คุณหมอบอกว่า ทำไมมาฝากท้องช้าจัง และถามหาพ่อของเด็กเพื่อตรวจเลือด เวลานั้นหนูอายมาก ไม่กล้าตอบเลย หนูจะไม่บอกคุณหมออย่างไรและมีคนที่มาคลินิกฝากครรภ์ถามหนูว่า ทำไมเอาผ้าเร็วจัง หนูยิ่งอายมาก ทำอะไรไม่ถูกเลย หนูมองไปรอบๆ เห็นคนมาฝากครรภ์คนอื่น เขามีสามีมาด้วยเกือบทุกคน ตอนนั้นหนูอยากกลับบ้านมาก อยากตรวจให้เสร็จเร็วๆ คุณหมอก็แนะนำดีค่ะ แต่ต้องพูดเสียงดังเพราะคนเยอะ หนูไม่ได้พูดอะไรมากได้แต่ก้มหน้าแล้วบอกว่า ค่ะ ทำให้หนูไม่อยากไปโรงพยาบาลอีกเลยเพราะหนูอาย คุณหมอบางคนก็รู้จักหนู อายสายตาของคนอื่นที่มองมาหาหนู หนูรู้สึกว่าหนูไม่เหมือนคนอื่น ในวันนั้นหนูน่าจะเป็นคนที่มาฝากท้องที่เด็กมากที่สุด”

(แพร)

วัยรุ่นไม่สามารถต่อรองการงดการมีเพศสัมพันธ์ จากความสัมพันธ์เชิงอำนาจของหญิงชาย ซึ่งประเด็นที่เสริมกับการขาดอำนาจการต่อรองคือ ฝ่ายชายมักจะอ้างถึงความรักที่ตนมีต่อผู้หญิง มีการดื่มสุราร่วมด้วย และอีกประการคือ ฝ่ายหญิงต้องการลองเองด้วย

“พอหนูรู้ว่า หนูอยู่กับแฟนสองต่อสอง หนูรู้สึกตื่นเต้นมาก ใจเต้นแรง ร่วมกับฤทธิ์ของเบียร์ที่ดื่มไปยิ่งทำให้หนูรู้สึกหมดแรง ร่างกายอ่อนระทวย หลังจากนั้นแฟนหนูก็เข้ามา กอด จูบลูบคลำ หอมแก้ม หนูรู้สึกร้อนวูบวาบ เคลิบเคลิ้ม มันช่างเหมือนกับหนังโป๊ที่เคยดูในมือถือ แต่ก่อนที่จะเลยเถิดไปมากกว่านี้ หนูพยายามควบคุมตัวเอง ตั้งสติให้ได้ และต่อรองกับแฟน บอกเขาว่าเรายังเป็นนักเรียนอยู่ เรียนยังไม่จบอย่าทำแบบนี้ แต่แฟนของหนูเขาไม่ฟัง แต่เหมือนยิ่งกระตุ้นให้เขายิ่งเถิดเข้ามามากอดจูบ ลูบคลำหนูหนักมากยิ่งขึ้น ปากของเขาก็บอกว่าเขารักหนู รักหนู คนรักกันไม่เป็นไรหรอก ทำให้หนูต้านทานไม่ไหว ในใจหนึ่งหนูก็คิดอยากลอง เพราะหนูก็รักเขาเป็นทุนเดิมอยู่”

(แนน)

5.2 การตัดสินใจ ที่จะตั้งครรรค์ต่อหรือยุติการตั้งครรรค์ และผลกระทบต่อชีวิต

เมื่อทราบว่าตั้งครรรค์ความรู้สึกแรก คือ ตกใจ กลัว สับสนและกังวล เพราะไม่คาดคิดมาก่อนว่าจะตั้งครรรค์ กลัวพ่อแม่ ผู้ปกครองทราบ แต่เมื่อบอกพ่อแม่ผู้ปกครองแล้วก็สบายใจขึ้น มีความกังวลเรื่องเรียน รู้สึกว่าถ้าตั้งครรรค์แล้วต้องลาออกจากโรงเรียน ทำให้เรียนหนังสือไม่จบ ไม่มีอนาคต กังวลเรื่องเงินที่เอาไว้ใช้จ่ายสำหรับการดูแลตนเองและการเลี้ยงดูบุตร รู้สึกว่าตนเองยังเด็กและไม่แน่ใจว่าจะดูแลบุตรที่กำลังเกิดมาได้ หรือไม่

“หนูไม่กล้าบอกใครเลยคะ แต่แม่สังเกตเห็นว่าไม่มีประจำเดือนเลยพาไปตรวจครรรค์”

(เอ)

“การตั้งท้องครั้งนี้เป็นการตั้งครรรค์ที่หนูยังไม่พร้อม หนูว่าน่าจะเกิดจากการหนูกินยาคุมไม่สม่ำเสมอ กินบ้าง สืมบ้าง และไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่นอนด้วยกัน เมื่อรู้ตัวว่าตั้งท้องรู้สึกตกใจมาก เครียด สับสนว่าจะทำยังไงดี คิดวิตกกังวลว่าตัวเองเป็นเด็กเรียนหนังสือยังไม่จบ จะทำยังไงกับชีวิตดี ตอนนั้นหนูได้บอกแฟนเป็นคนแรก แฟนก็ตกใจคุยกันว่า จะทำยังไงกันดียังไม่กล้าบอกครอบครัว แต่หนูกับแฟนก็ยังไปโรงเรียนตามปกติ เราทั้งสองคนเครียดมาก คุยกันตลอดว่าจะทำยังไงดี ท้ายที่สุดเมื่อท้องเริ่มโต

จึงคุยกันกับแฟนว่าต่างคนต่างไปบอกครอบครัวตัวเองก่อนแล้วว่าจะยังไงค่อยมาคุยกันอีก
ที่ เลยตัดสินใจไปบอกแม่ แฟนก็ไปบอกครอบครัว”

(แนน)

เสียงสะท้อนของครอบครัวต่อการตั้งครรภ์วัยรุ่น

“ป้าเป็นคนบอกเองค่ะ เพราะป้าสังเกตเห็นว่ามาหลายวันแล้ว ว่าอินางแพรมัน
เหมือนคนมีท้อง มันมีอาการแปลกๆ เหมือนคนมีท้องค่ะ ป้าเลยถามมันว่า แกเป็นอะไร ที่แรกมัน
ก็ไม่เล่าหรอกค่ะ ป้าก็เลยแค้นเอาความจริงกับมัน มันเลยเล่าให้ฟัง ป้าเลยคิดว่ามันตั้งท้องแน่นอน
พอรู้ที่แรกก็รู้สึกตกใจ เสียใจ น้ำตาตกในนั้นละค่ะ น้ำท่วมปาก รู้สึกอายคน หลานตัวเองอายุแค่นี้
ตั้งท้องแล้ว ต้องเป็นซี้ปากชาวบ้านแน่นอน ในหัวไม่คิดอะไร คิดแต่ว่าจะทำอย่างไรไม่ให้คนรู้
ที่แรกก็อยากแจ้งความ แต่ก็ไม่รู้จะแจ้งจับใคร เพราะหลานตัวเองก็จำใครไม่ได้ แต่ป้าก็คิดกลัวอยู่
ว่า สักวันมันต้องเป็นแบบนี้ ป้าบอกมันหลายครั้งแล้วว่า อย่าไปเที่ยวกลางคืนดึกดื่น บางทีก็ไม่มา
นอนที่บ้าน ป้าก็สั่งสอนมันมาตลอด ตอนนี้อันแล้วจะทำยังไงอายุแค่นี้ จะแล้วจะเลี้ยงลูกไหวหรือ
ใครเป็นพ่อของเด็กก็ไม่รู้”

(สวย)

“ตอนนั้น เครียดมากค่ะ ไม่กล้าบอกพ่อกับแม่ ยาสดก็ใช้ไม่ได้ผล ทำแท้งก็ไม่ได้ เลย
ปล่อยเลยตามเลย แต่ตอนนั้นเลิกสูบบุหรี่ ไม่ค่อยไปกินเหล้า ส่วนเรื่องเรียนหนูก็ไปพักการเรียน ช่วง
นั้นติดเพื่อนติดงานด้วย พ่อแม่รู้ก็บอกว่าปีนี้เรียนยากและหนักมากขอเรียนใหม่ปีหน้า ตอนนี้อะ
ทำงาน พ่อกับแม่ก็ไม่ว่าอะไร ปกติก็เลี้ยงดูกันแบบปล่อย”

(สวย)

วัยรุ่นหญิง 4 คนจาก 9 คนที่เลือกไปยุติการตั้งครรภ์ด้วยการไปทำแท้ง ซึ่งมีเพียง 1 คน
เท่านั้นที่เป็นการทำแท้งภายใต้การดูแลของแพทย์ ที่เหลืออีก 3 คนเป็นการทำแท้งเถื่อน ใน
จำนวนนี้ไม่สำเร็จ 1 คน ซึ่งผลให้ลูกที่คลอดออกมามีความพิการ 1 คนติดเชื้อ

การวางแผนอนาคตของตนเองส่วนใหญ่จะไปทำงานเพื่อหาเงินไปเลี้ยงลูก หลังจากลูกโต
บางคนวางแผนกลับไปเรียนต่อเพื่อมีอนาคตที่ดี เมื่อสอบถามถึงหน่วยงานภาครัฐ ที่ผู้เข้าร่วมวิจัย
สามารถเข้าไปขอความช่วยเหลือเมื่อตั้งครรรภ์ในวัยรุ่น พบว่า ผู้เข้าร่วมวิจัยทุกคนจะไม่ทราบว่าจะ
สามารถเข้าไปขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานใดได้บ้าง

“ถ้าลูกอายุ 2-3 ปี จะไปทำงานกรุงเทพ ฯ ส่งเสียให้ลูก”

(แนน)

“ถ้าลูกโตจะเข้าไป กรุงเทพ ฯ จะทำงานไปด้วยและเรียนไปด้วย”

(สวย)

“อยากมีเงิน อยากไปทำงานและมีบ้านเป็นของตนเอง จะพยายามเรียนให้จบ และหาเงินเลี้ยงลูก”

(แพรว)

การสนทนากลุ่ม ทำให้เห็นภาพการเปิดประเด็นการพูดคุยเรื่องเพศวิถีในเชิงกว้างของความรู้เรื่องเพศศึกษา ซึ่งตลอดการสนทนาดำเนินไปในลักษณะของการพูดคุยแบบสนุกสนานมากกว่า ไม่ได้ลึงลิกเจาะประเด็นในรายละเอียดแต่อย่างใด ผู้วิจัยเข้าใจดีว่าหญิงวัยรุ่นหลายคนไม่ต้องการจะพูดถึงความทุกข์ทรมานของตนหรือชะตากรรมที่ตนเผชิญมาต่อหน้าคนอื่น อย่างไรก็ตามในประเด็นเชิงลึก อาทิ การถูกคุกคามทางเพศ การเผชิญกับการตัดสินใจที่จะเลือกตั้งครรรค์หรือไม่ตั้งครรรค์ต่อ การจัดการกับชีวิตในแต่ละชั้นตอน หญิงวัยรุ่นได้ร่วมแบ่งปันประสบการณ์กับผู้วิจัยอย่างพร้อมเพรียง

ภาพโดยรวมของการสัมภาษณ์เชิงลึกทำให้เห็นภาพปัจจัย สะท้อนถึงสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวที่ทำให้หญิงวัยรุ่นมีความเปราะบางต่อการที่จะตั้งครรรค์ที่ไม่พึงประสงค์ กระบวนการตัดสินใจที่เล็กที่จะตั้งครรรค์ต่อ การเผชิญกับความทุกข์ และการจัดการกับชีวิตของตนทั้งเฉพาะหน้าและในระยะยาว ที่ต้องเปลี่ยนจากบทบาทของเด็กหญิงหรือวัยรุ่นหญิงมารับบทบาทของการเป็นแม่ด้วย ประเด็นใหญ่ๆ ที่ทำให้หญิงวัยรุ่นต้องตั้งครรรค์ คือ การอยากรู้ อยากลอง ซึ่งเป็นธรรมชาติตามวัย การตามเพื่อน ความคึกคะนอง ร่วมกับการดื่มสุรา การใช้ยาเสพติด การใช้ชีวิตอยู่หอพัก หรือแม้แต่การอยู่กับครอบครัว แต่สัมพันธ์ภาพที่ไม่แน่นแฟ้น อบอุน แม้ว่าจะมีพ่อ แม่ อยู่ครบ แต่ไม่ค่อยมีเวลาให้กับลูกหรือเป็นครอบครัวที่ขาดพ่อหรือแม่ นอกจากนี้ การสัมภาษณ์เชิงลึกยังได้เป็นพื้นที่ที่ผู้หญิงวัยรุ่น ได้ถ่ายทอดถึงการคุกคามทางเพศ การเอารัดเอาเปรียบทางเพศ จากคนใกล้ชิด อาทิ พ่อเลี้ยง อา น้ำชายหรือแม่กระทั่งพี่ชาย

อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการสนทนาถึงความต้องการ ความปรารถนาที่จะให้สังคมรอบตัวของหญิงวัยรุ่นเข้าใจหรือช่วยเหลือหากเกิดการตั้งครรรค์ที่ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นเป็นอย่างไรนั้นมีข้อเสนอที่น่าสนใจอยู่หลายประเด็น ภายใต้การสนทนาของหญิงวัยรุ่นที่มีความกระตือรือร้นที่จะเสนอ มีข้อสรุปดังนี้

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับตัวเอง หญิงวัยรุ่นมองว่า

- 1) การมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นยุคปัจจุบันถือเป็นเรื่องปกติ แต่จะต้องรู้จักวิธีการป้องกันการตั้งครรภ์ เพราะถ้าตั้งครรภ์เมื่อไม่พร้อมจะมีปัญหามากมายตามมา
  - 2) การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นไม่ใช่เรื่องน่าอาย แต่หากเกิดขึ้นเมื่อไรตัวของหญิงวัยรุ่นจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบทุกอย่างเอง ซึ่งมีนัยยะถึงการไม่รับผิดชอบของวัยรุ่นฝ่ายชาย
  - 3) ควรมิบุตรเมื่ออายุมากกว่า 20 ปี เนื่องจากร่างกายยังไม่พร้อมที่จะเป็นแม่ นอกจากนั้น พวกตนยังอยากมีอิสระในการใช้ชีวิตในด้านต่างๆ ทำตามสิ่งที่ตนเองฝัน เด็กบางคนยังไม่รู้ว่าตัวเองต้องการอะไร อยากจะเป็นอะไร แต่การตั้งครรภ์และการต้องเป็นแม่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อคนอื่นคนหนึ่ง ซึ่งเป็นความรับผิดชอบที่ยิ่งใหญ่ที่พวกตนแบกรับไม่ไหว
  - 4) ปัจจัยที่ทำให้ตั้งครรภ์ หญิงวัยรุ่นทุกคนมองว่าเป็นความผิดพลาดของตนเองที่ไม่สามารถดูแลจัดการกับการดำเนินชีวิตประจำวันได้ ไม่ได้มองว่าเป็นความผิดพลาดของใคร สิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจัยเอื้อต่อการตั้งครรภ์ ได้แก่ สถานบันเทิง การดื่มสุรา หรือแม้กระทั่งยาเสพติด การเอาไรต์เอาเปรียบทางเพศสัมพันธ์ของเพื่อนชาย ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาที่พบเห็นได้ด้วยทั่วไป
- ประเด็นที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือ
- 1) อยากให้ครอบครัว พ่อ แม่ ดูแลเอาใจใส่ ทำงานให้น้อยลง มีเวลาให้กับตนและครอบครัวให้มากกว่านี้
  - 2) อยากให้พ่อ แม่ ครอบครัว ผู้ใหญ่ เปิดกว้างเรื่องเพศ ให้ถือว่าการพูดคุยเรื่องเพศเป็นเรื่องปกติ ไม่มองว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องเลวร้ายสำหรับวัยรุ่น แต่ทำอย่างไรที่จะให้การมีเพศสัมพันธ์นั้นเป็นการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย
  - 3) อยากให้ชุมชน คอยช่วยสอดส่อง เรื่อง การดื่มสุรา การใช้ยาเสพติด ไม่ต้องการให้มีสิ่งเหล่านี้เข้ามาในชุมชนที่ตนอาศัยอยู่
  - 4) เจ้าของหอพักช่วย ควรช่วยคอยช่วยสอดส่อง พฤติกรรมของผู้เช่าอาศัยอยู่ในหอพัก กำกับดูแล เรื่องการดื่มสุรา การใช้ยาเสพติด โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นชายเพราะโดยส่วนมากวัยรุ่นหญิงมักจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยซึ่งตามที่จริงแล้วพวกตนยังจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ไม่สามารถต่อรองหรือปฏิเสธได้ในสถานการณดังกล่าว และยังมีมักจะมีเพศสัมพันธ์ที่รุนแรงเกิดขึ้นอยู่เสมอๆ
  - 5) อยากให้ครอบครัวและสังคมยอมรับเมื่อ เด็กที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ให้โอกาสพวกตนในการที่จะเลือกตั้งครรภ์ต่อหรือจะยุติการตั้งครรภ์ หากพวกตนเลือกที่จะตั้งครรภ์ พวกตนก็ปรารถนาที่จะเรียนต่อ อยากให้มีหน่วยงานที่ดูแลเรื่องการเรียนอยากให้มีการโรงเรียนคนตั้งครรภ์ ซึ่งให้วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์เข้ามาพักอาศัย เรียนหนังสือ เตรียมความพร้อม พูดคุยแชร์

ประสบการณ์ พร้อมกับมีการจัดวิทยากรที่ผ่านประสบการณ์เหมือนกันที่เป็นแรงบันดาลใจในการใช้ชีวิตให้ประสบผลสำเร็จ

6) อยากให้มีหน่วยงานของภาครัฐให้ความช่วยเหลือเรื่องภาระค่าใช้จ่ายให้เพียงพอสำหรับเด็กวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

7) ควรมีหน่วยงานที่ช่วยเหลือ ประสาน ในการหาคนรับเลี้ยงดูแลระยะสั้น ระยะยาว กรณีหญิงวัยรุ่นที่ต้องการกลับไปศึกษาต่อหรือไปทำงาน นับตั้งแต่ที่เริ่มรู้ว่าตั้งครรภ์ หรือระหว่างการคลอดหรือหลังคลอด เปิดโอกาสให้พวกตนกลับมาหาลูกได้ตลอดหรือเมื่อตนพร้อมเมื่อไร ก็สามารถกลับมารับลูกไปอยู่ด้วยได้

ข้อเสนอและความปรารถนาต่างๆ ของหญิงวัยรุ่น ผู้วิจัยสังเกตได้ว่า ไม่มีวัยรุ่นชายเข้ามาเกี่ยวข้องเลยแต่อย่างใด ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจว่า ภาระการตั้งครรภ์หรือการดูแลเด็กทารกตกเป็นความรับผิดชอบของหญิงวัยรุ่นทั้งหมด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี